

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΟΡΩΝΗΣ ΡΟΔΟΥ - 9100192

Σχολικό Έτος: 2023 - 2024

Ημερομηνία Εξαγωγής: 29/05/2024

Σχολική Μονάδα: ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΣΟΡΩΝΗΣ ΡΟΔΟΥ - 9100192

Στόχος Βελτίωσης:

Να αναδειχθούν οι εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές και οικονομικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή. Η αναγκαιότητα για σταθερές σχέσεις εργασίας με διορισμούς μόνιμων εκπαιδευτικών, ώστε να καλυφθούν όλες οι εκπαιδευτικές ανάγκες, για ουσιαστικό αποφασιστικό ρόλο του Συλλόγου Διδασκόντων, για υποστηρικτικούς θεσμούς και αντισταθμιστικά προγράμματα με έγκαιρη και μόνιμη στελέχωση, για οικοδόμηση ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών - μαθητών με κλίμα συνεργασίας, αλληλοκατανόησης και εμπιστοσύνης.

Σχέδιο Δράσης: Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δυσκολίες και τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων τους με τους/τις μαθητές/τριες. Η επίδραση ενός συνεργατικού, δημοκρατικού παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού πλαισίου στην ανάπτυξη των σχέσεων μαθητών / εκπαιδευτικών. Η ανάδειξη των αξιών της συνεργασίας και της αλληλεγγύης απέναντι στον άκρατο ανταγωνισμό και την αντιπαλότητα.

Άξονας: Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

Συντονιστής Δράσης: ΡΕΟΥΛΛΑ ΤΣΑΜΠΙΚΑ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Η οικοδόμηση ουσιαστικής και παραγωγικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών - μαθητών/τριών συνδέεται άμεσα:

1. Με τη δημιουργία κατάλληλου υποστηρικτικού και ενθαρρυντικού περιβάλλοντος, χωρίς ατομικό ανταγωνισμό και διαρκές άγχος για την εργαλειακή εξυπηρέτηση των αναλυτικών προγραμμάτων. Με την ανάδειξη των αξιών της συλλογικής λειτουργίας, απέναντι στον ανταγωνισμό, την αντιπαλότητα και τη «σχολειοποίηση».
2. Με τις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο οι οποίες ενισχύονται ουσιαστικά μέσα από συνεργατικές μορφές μάθησης και διδασκαλίας σε μία συνεργατική δομή τάξης.
3. Με υποστηρικτικές δομές (Τ.Υ., Τ.Ε. κλπ) που είναι ιδιαίτερα σημαντικές καθώς παρέχουν δυνατότητες ή απαλείφουν περιορισμούς στη σχέση μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών. Η λειτουργία των υποστηρικτικών δομών δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης, υποστήριξης, ασφάλειας και φροντίδας.
4. Με μικρότερο αριθμό μαθητών/τριών στην τάξη, που αυξάνει τον ποιοτικό χρόνο και το επίπεδο της αλληλεπίδρασης.
5. Με τη δημοκρατική λειτουργία και τον αποφασιστικό λόγο των Συλλόγων Διδασκόντων, με την αίσθηση της

συλλογικότητας και τη θεσμική κατοχύρωσή της, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, σεβασμού και αποδοχής.

6. Με επαρκή και αυξημένη διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών πόρων για τη διαμόρφωση των χώρων, υποδομών και υλικών που είναι απαραίτητα για τη μετάβαση από τη νοησιαρχική αντίληψη της μάθησης, στην κοινωνική, κριτική χειραφετική.

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

1. Συμμετοχή σε διαδικτυακή επιστημονική ημερίδα για τη διεθνή εμπειρία από συνεργατικά, δημοκρατικά μοντέλα στο Δημόσιο Σχολείο. (Μάρτιος 2024).

2. Εμπλουτισμός και επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων και παρουσίασή τους σε διαδικτυακή επιστημονική εκδήλωση. (Ιανουάριος – Απρίλιος 2024).

3. Ηλεκτρονική έκδοση (πρακτικά ημερίδας – επιλογή άρθρων) (Μάιος - Ιούνιος 2024).

4. Υποτιτλισμός διεθνών παραγωγών (videos) για τις θέσεις μεγάλων παιδαγωγών και τις απαντήσεις που δίνουν σε παιδαγωγικά ζητήματα (Μάιος 2024).

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Για την υλοποίηση της δράσης απαιτούνται:

1. Η συνεργασία με μέλη της επιστημονικής κοινότητας που μελετούν τις διαστάσεις των σχέσεων εκπαιδευτικών/μαθητών-τριών.

2. Η στατιστική επεξεργασία και η επιστημονική παρουσίαση της ερευνητικής καταγραφής των απόψεων των εκπαιδευτικών.

3. Η ηλεκτρονική οργάνωση της υλοποίησης των δράσεων, με τη χρήση ανάλογων λογισμικών.

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

1. Η αποτύπωση ιδεών και προβληματισμών των εκπαιδευτικών.

2. Η ανάδειξη όλων των κοινωνικών και εκπαιδευτικών παραμέτρων που σχετίζονται με τη δημιουργία σχέσεων σεβασμού, αλληλοκατανόησης και δημιουργικής δράσης, μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών.

3. Η κατάδειξη των προβλημάτων που αφορούν στη στάση και τις ενέργειες της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας .

4. Η συμμετοχή των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας στις δράσεις.

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

1. Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην επιστημονική ημερίδα και στην ερευνητική καταγραφή.

2. Η υλοποίηση του σχεδιασμού και των δράσεων.

3. Η υλοποίηση του σχεδίου υποτιτλισμού των παιδαγωγικών θέσεων, μεγάλων παιδαγωγών.

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

10 Μαρτίου 2024: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Μαθαίνοντας με τις συνεργατικές παιδαγωγικές Διαδικασίες και εργαλεία για το σχολείο» με εισηγητή του **Sylvain Connac**, Καθηγητή en sciences de l'éducation à l'université Paul-Valéry de Montpellier.

21 Απριλίου 2024: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δυνατότητες και τις δυσκολίες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων τους με τους/τις μαθητές/τριες». Εισηγήτριες/εισηγητές: **1. Ιωάννα Μπίμπου - Νάκου**, Καθηγήτρια Ψυχολογίας στο Π.Τ.Δ.Ε. του ΑΠΘ. **2. Φωτεινή Κουγιουμουτζάκη**, Επ. Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας στο Π.Τ.Δ.Ε. του ΑΠΘ. **3. Βασίλης Οικονομίδης**, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ιανουάριος - Απρίλιος 2024: Εμπλουτισμός και επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων και παρουσίασή τους σε διαδικτυακή επιστημονική εκδήλωση.

Μάιος - Ιούνιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση (πρακτικά ημερίδας - επιλογή άρθρων).

Ιανουάριος 2024: Υποτιτλισμός διεθνών παραγωγών (videos) για τις θέσεις μεγάλων παιδαγωγών και τις απαντήσεις που δίνουν σε παιδαγωγικά ζητήματα.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.

Αποτελέσματα της Δράσης

- α) Η διαρκής ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη μαζική συμμετοχή τους στις δράσεις.
- β) Η ανάδειξη των υλικών και κοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών
- γ) Ο γνωστικός εξοπλισμός των εκπαιδευτικών με τα αναγκαία εργαλεία θεωρητικής θεμελίωσης των συνεργατικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης.
- δ) Η αποτύπωση και καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις δυνατότητες και τις δυσκολίες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων τους με τους/τις μαθητές/τριες
- ε) Η καταγραφή των παραπάνω σε ηλεκτρονική έκδοση, που διευκολύνει τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

- α) Η συνεργασία με τους φορείς των επιστημών της Αγωγής, η δική τους διάθεση να συνδράμουν τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών και η συλλογική εργασία και δράση όλων των συμμετεχόντων.
- β) Η πληρότητα του εργαλείου (ερωτηματολόγιο) καταγραφής των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις δυσκολίες και τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων εκπαιδευτικών/ μαθητών.
- γ) Η μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις δράσεις.
- δ) Η ιστορική και κοινωνική διάσταση, όπως αυτή αποτυπώνεται στις παιδαγωγικές ταινίες, διαμορφώνοντας προϋποθέσεις για αναστοχαστική δράση.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι:

- α) Η απουσία διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών, με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο επιλέγει τη λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας.
- β) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- γ) Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών.

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Video 1: <https://youtube.com/live/J4v1luTkDdY?feature=share> (Gr)

<https://youtube.com/live/90tyQAgyll0?feature=share> (Fr)

Video 2: <https://youtube.com/live/BCEssXZJNfo?feature=share>

Ερωτηματολόγιο: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSchxvHD0JtBR-YQHmWswJDzVS-NtwWnySu3yXvscFxWkhrk-Q/viewform>

Κείμενο 1: http://doe.gr/wp-content/uploads/2024/05/%CE%A0%CE%A1%CE%91%CE%9A%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%91-10_3.pdf

Κείμενο 2: <https://doe.gr/%CF%80%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-21-4-2024/>

Παιδαγωγικές ταινίες:

<http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/>

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και η συλλογική εργασία για τη διαμόρφωση, αποδελτίωση, τεχνική επεξεργασία και ερμηνεία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων των ερευνητικών ερωτηματολογίων είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό των

υποτιτλισμένων ταινιών που παρήχθη, αποτελεί σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι δυσκολίες που οι νηπιαγωγοί αντιμετωπίζουν στην ανάπτυξη των σχέσεων με τους μαθητές/μαθήτριές τους οφείλονται σε παράγοντες που αφορούν στο θεσμικό πλαίσιο (μεγάλος αριθμός μαθητών/τριών, πίεση χρόνου, έλλειψη υποστηρικτικών δομών, διοικητικός φόρτος εργασίας, καθημερινές εναλλαγές εκπαιδευτικών), στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών/μαθητριών και των οικογενειών και στις κοινωνικές και οικονομικές δυσκολίες των που βιώνουν οι εκπαιδευτικοί. Για τη διαμόρφωση ενός κλίματος εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης, συνεργασίας και ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών παίζουν σημαντικό ρόλο, μια σειρά παράμετροι και διαστάσεις, οι οποίες είναι απαραίτητο να αναδειχθούν:

1. Η δημιουργία κατάλληλου υποστηρικτικού και ενθαρρυντικού περιβάλλοντος, χωρίς ανταγωνισμό, και η εξασφάλιση ποιοτικού χρόνου εντός της τάξης, χωρίς το διαρκές άγχος για την επίτευξη των στόχων του ΑΠ και την κάλυψη των αυξημένων απαιτήσεων της ύλης του δημοτικού σχολείου. 2. Οι διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο οι οποίες ενισχύονται ουσιαστικά μέσα από συνεργατικές μορφές μάθησης και διδασκαλίας σε μία συνεργατική δομή τάξης. 3. Οι υποστηρικτικές δομές που είναι ιδιαίτερα σημαντικές καθώς παρέχουν δυνατότητες ή απαλείφουν περιορισμούς στη σχέση μαθητών και εκπαιδευτικών. 4. Ο μικρότερος αριθμός μαθητών/τριών στην τάξη, που αυξάνει τον ποιοτικό χρόνο και το επίπεδο της αλληλεπίδρασης. 5. Η δημοκρατική λειτουργία και ο αποφασιστικός λόγος των Συλλόγων Διδασκόντων, με την αίσθηση της συλλογικότητας και τη θεσμική κατοχύρωσή της, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, σεβασμού και αποδοχής. 6. Η επαρκής και αυξημένη διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών πόρων για τη διαμόρφωση των χώρων, υποδομών και υλικών που είναι απαραίτητα για τη μετάβαση από τη νοησιαρχική αντίληψη της μάθησης, στην κοινωνική, κριτική χειραφετική

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης.

Προγράμματα επιμόρφωσης με άδεια για όλους τους εκπαιδευτικούς, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων.

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Εμβάθυνση στην έννοια της συνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης. Πώς οι συνεργατικές «παιδαγωγικές» (διαδικασίες, μέθοδοι, όροι και στοχοθεσία) ισορροπούν ανάμεσα στην ατομική διάσταση της μάθησης (δεν μαθαίνουμε όλοι ομοίμορφα, η μάθηση απαιτεί ατομικό μόχθο και χρόνο) και τη μάθηση στα πλαίσια ομαδικής συνεργασίας στο εσωτερικό της θεσμισμένης παιδαγωγικής σχέσης. Πώς οι συνεργατικές παιδαγωγικές ενισχύουν ουσιαστικά τις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο.

Περαιτέρω επεξεργασία και ποιοτική μελέτη της αποτύπωσης των απόψεων των νηπιαγωγών για τις δυσκολίες και τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων με τους/τις μαθητές/τριες